

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden kedden egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 frttal fizethetnek elő, fél éves előfizetés el nem fogadtatik.

Pénz- és értékküldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ,
a lap szellemi részét illető közlemények az
ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ
czimzendő.

A hirdetési díjazabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Paget János**; **Berde Aron**, **Szabó Sámuel**, **Szentgyörgyi József**, **Vörös Sándor**,
felelős szerkesztő: **Gamauf Vilmos**.

Tartalom: Havi emlékeztető: Majus. — Az emberi trágya a mezőgazdaságban. Nikel és Fekete. — Gyümölcsstermelésünk érdekében Villási Pál. — Még egy szó a monostori árpáról. Paget János. — Egyveleg: Monostori juhvásár. Új vinczellérképző-intézet. — Vidéki gazd. tudósítások: Dicső-Szent-Márton, Szentmihály, Baróth. — Üzleti heti szemle — Piaczi árak — Hirdetések. —

Havi emlékeztető.

Majus.

Ház és udvarban kevés teendő mutatkozik. A trágyadomb beföldelése és trágyalével vagy annak hiányában, száraz időben, vízzel való megöntözése nagyon hasznos. A hol az udvarról trágyalé foly ki: mindenkor hanyag gazdát jelez.

Szántóföld. Törökbuza, burgonya, répakapálás szorgalmazandó, és pedig minél szárazabb az időjárás és talaj, annál sikeresebbnek fog e munka mutatkozni. Helytelen felfogás az, hogy száraz időben kapálni nem szabad. Megkérgesedett törökbuza, burgonyaföldek megfogasoltatnak; e munka fél kapalasnak tekinthető.

Ha mult hónapról elmaradt volna: az őszi vetések konkolyozása, most az el nem maradható teendők egyike; továbbá a tavasziakban néha tetemes mennyiségű aszott, csorbóka stb. mutatkozik; ezt szedessük ki, különben termésünk minősége csökken. Zöld takarmánynak lekaszált rozsföldek muharral, kölessel bevethetők.

Ugarlás megkezdetik és pedig minél mélyebben jár az eke, annál sikeresebb munkánk.

Luczerna, lóhere: kivirágzás előtt lekaszáltatik. A lekaszált luczerna 1—3 napig renden marad, azután felgyűjtve, petrenczibe rakva azonnal behordatlik; a szérüskertben keskeny magas rudasokban addig marad, míg teljesen kiszáradt és csak miután a szérüskerti rudasokban megszáradt, rakható kazalba. A második részlet takarmány-törökbuza elvettetik.

Állattenyésztés. Meleg napok bekövetkeztével a vályuk itatás előtt kitisztítandók, nehogy a szomjuzó állatsereg poshadt vizet kénytelenitessék inni s betegséget igyék.

A jármások elegendő zöldtakarmány hiányában különszakított legelőn járnak.

Gulya, ménes szabadban él, csak a szoptatós kanczák kapják abrakukat és a tehenekkel együtt éjjelre istállóba vezetettek. A juhnyírás ideje bekövetkezett. Ki juhait szálmán, egyáltalában soványan telettette, az ne várjon nagy bundát és nehéz gyapjút. Nyírás előtt a juhok megvizsgáltatnak; valjon a juhász nem osztozott-e gyapjunkból? Csak alapos megvizsgálás után láthatjuk, hogy a juhász néha a juhok tarkóján, nyakán végig egész szügyig, két ujnyi szélességre kinyírta maga számára a gyapjút. E szokás nagyban divatozik s vigyázásra int.

A bárányok elválasztatnak és a legjobb legelőn vagy ugaron kell jártatni őket. A juhok fejés ideje beállott.

Sajtkészítésből maradt savó, zsendiczo: sertésjavításra fordítható.

Megrovandó azon általános szokás, hogy a fejedő turmák a legnagyobb por és hőségben naponta háromszor a faluba sétálnak. Ez nemcsak egészségi szempontból káros, de azonfelül valóságos állatkinzás és e miatt a juhok ürülékének egy része, mint becses trágya-anyag elvesz. Czélszerűbb a legelőn fejni és hetenként 2—3-szor megváltoztatandó kosarztatás által az elhullatott ganajt talaj-javításra fordítani.

Nyolcz-tíz hetős malaczkok elválasztatnak és a szükséghez képest bő élelmezésben részesülnek. Éhség vagy más ok miatt elsatnyult malaczból soha, vagy csak később, valóságos élelem pazarlás után, válik haszonvethető sertés.

A különféle állatok helyegzésének és herélésének ideje e hónap eleje, vagyis mielőtt állandóan legelőre hajtának. Az apa-állatok szigorú vizsgálat után kiválasztatnak; — a hibás, kevés tejű, csekély gyapjút hozó állatok pedig mustrára jelelteknek.

A kikelt csirke, liba, rucza, sok vesződséget okoz. Az udvar körül repkedő héjja, szarka, varju lelővendő, különben elhordja az apróságot.

Szőlő. Az okszerű szőlőmivelésnek legfontosabb hónapja majus, a menyenyiben ügyetlen kezelés legtöbbet most árthat a válogatás munkálatánál. Midőn már a hajtások egy arasznyira nőttek és a gerezd jól látszik, kiválasztunk a karika vállán 2—4 és szűkség esetén a csapon 2 alkalmas hajtást; ezeket teljes épségben meghagyjuk, mert ezek fogják képezni a jövő évi magfát a többi jöveseknek hegyeit kivétel nélkül lecsipkedjük úgy, hogy a gerezd fölött 2—4 levél maradjon, — az ugynevezett

sarok-jövéseket pedig, ha nincs szükségünk rájuk, tőlől le-metszük.

Ugyanazon munka végzendő a Guyot szerint művelt szőlőknel is, azon hozzáadással, hogy a martius hónapban függélyesen kikötött két vessző közül azt, mely bővebb termést mutat, vízszintesen dróthoz vagy karóhoz kötjük, a másikat pedig 20—24 ujjnyira visszavágjuk, sarkot kettőt hagyunk.

A csapos és tökemiveletnél szintén válogatunk, a haszon-talan meddő- és sarokhajtásokat eltávolítván.

Gyümölcsös. A fiatal oltványokat a szél és madarak ellen karókkal és pálcákkal oltalmazzuk. Fattyunövények és sarjak szorgalmasan eltávolítandók; a fiatal fák idomító nyesése és becsipkedése megkezdhető. Hajtó szemre való nemesítés folytatatik. Ha a nemesített galyakon virágok mutatkoznak, azok eltávolítandók. A nemes és az újonnan átültetett gyümölcsfákat, valamint a sok virággal borítottakat is, ha nagyon száraz idő jár, jól megöntözzük. A megöntözött fák tövei körül, polyvát vagy rövidre vágott szalmát hintsünk, mely a kigőzölgést és a föld kergesedését akadályozza. Ha a cserebogarak mutatkoznak, jókor reggel rázzuk meg a fákat, a lehullottakat szedessük fel, hogy a gyenge sarjakat, virágokat ne pusztítsák és adjuk őket a baromfiaknak, melyek nagyon szeretik. Más ellenségektől is u. m. hernyók, csigák és levéltetvektől, mennyire lehet, óvjuk a gyümölcsösöket. A nyulak pusztításai ellen földre bekötött fák köteleiket eltávolítjuk.

Faiskola. A csapra metszett fákon a vezérhajtás, ha az 10—15 cm. magasra nőtt, jó széles költő anyaggal a csaphoz köttetik. Mikor ez megtörtént, a csap alatti hajtásokat vissza kell csipkedni. Megfogamzott oltványok kötéseit eltávolítandók és a vadhajtások szorgalmasan levágandók. Növésben elmaradt ágyások higitott trágyalé vagy gáliczköldattal esős időben megöntöztetnek. Vadoncziskolák a gyomoktól tisztán tartandók. A kikelt vadonczok megkapálandók. Az olyan magvak ágyásait, melyek egy évig ülnek földben, míg kikelnek, csak meggyomlájuk. A fiatal vadonczok átültetése folytatatik.

Konyhakert. Az ősszel vagy kora tavasszal vetett növényágások gyomláltnak és kapáltnak, száraz időjárás mellett a reggeli öntözés igen ajánlandó. A magtermesztésre kiültetett növények u. m. petrezselyem, murek, saláta, czékla, hagyma, kóposzta stb. fejlődő szárait, karókhöz kell köttetni, nehogy a szél letörje. A melegágyakban nevelt palántákat a szabadba ültetjük. Borsó, hónapos retek és saláta újlag vetendő. Ugorka, dinnye, tök, paszuly vethető. A korán elvetett borsót meg kell kapálni és karózni. A karfiol és tóli salátából a legszebb fejek szemeltetnek ki magnak. Hónapos retekéből a legszebb példányok magnak kiválasztandók és azok a szabadban félárnyékos helyre elültetendők. A spárgahajtások szedése folytatatik, minden tőn azonban 2—3 erősebb hajtást hagyunk, hogy a gyökerek jobban fejlődjenek. A melegágyakban, cserepekben nevelt dinnyék e hó végén a szabadba kiültetendők. A melegágyakban termelt dinnye és ugorka hajtásai vissza csipetnek, a nem termő hajtásokat gondosan eltávolítjuk és a terméseket deszka alá helyezzük. Minél magasabbra nőnek a melegágyi növények, annál magasabbra kell emelni a ládákat (kereteket). Minél szebb az idő, annál gyakrabban szellőztetjük és öntöztetjük a melegágyakat, de ha a nap nagyon forrón süt, míg a nagy forróság tart, a melegágyakat árnyékolni kell. A melegágyak öntözése d. e. 8—10 óráig történik. A melegágyban nevelt paszuly, karalábi, karfiol, saláta, hónapos retek, ugorka, borsó ritkithatók és rendre kiszedhetők.

Diszkertben. E hó végén az üres virágágyásokat őszi virágokkal beültetjük. Új gyepet a gyomtól tisztán kell tartani és tartós száraz időben szorgalmasan öntözni; a régi gyepet kaszálatni és hengerezni kell. Az utak tisztán tartására nagy gondot kell fordítani. Georinák, Cannák, Ricinus, Wiginda és a többi disz-

növények szabadba kiültethetők. A virágházakban a forró égővi növények átültetése folytatatik. A melegházi növényeket folytonosan zárt, egyformán meleg és nedves levegőben kell tartanunk; szükséghez képest az árnyékolást el ne mulasszuk. E hó végén a hidegházi növényeket a szabadba, félárnyékos helyre ki kell rakni.

Méhészet. E hóban a lég néha annyira kihül, hogy méheink a mezőt veszély nélkül nem látogathatják; a fiasítás pedig naponkint sok mézet fogyaszt; azért az azt szükségű családoknak tápot nyujtsunk. A kas sulyában ne bizzunk, mert a méz helyét már most a fiasítás foglalja el, mely táphiányában könnyen elpusztulhat. Rendesen e hóban kerekedik fel nagyobb mérvben a léppille, azért tapasszuk be jól kasainkat, hogy e pille, valamint hangya és más rovar hozzájuk ne férhessen. Tapaszul $\frac{2}{3}$ rész frissen téhénganéjt és $\frac{1}{3}$ rész szapult hamut használunk. Az aljdeszkák tisztogatásával és körültapasztásával nem szabad felhagynunk, míg méhcsaládaink népe a lépet egészen el nem lepi. Vizsgálódásainkat e hóban is folytatjuk, főleg azért, hogy lássuk, miként készülnek méheink a rajzásra, melynek előjelei: a herék mutatkozása és — a mi még biztosabb — ha a lépek szélein, néha benn azok oldalain, anyaházakat észlelünk. Gyakori megtekintés után képesek vagyunk még a napot is biztosan kiszámítani, melyen rajunk az ősi házat szülő édes anyjával együtt alkalmas időjárás mellett már e hónapban elhagyja.

Erdészet. Főh a s z u á l a t. A mult havi teendőknél kívül a leszállított faanyagok átadása képezi az erdész feladatát és ott, hol hasított áruk készíttetnek, ezeknek elkészítése e hónapban szorgalmazandó. A mellékhasználat a faszedésre, legeltetésre és cserkéreg készítésre terjed ki. Erdőmivelés. A magasabb hegyeken az irtási munkálatok folytatandók, az erdei utak helyre állítandók és az erdő-kertek tisztán tartására gond fordítandó. Az erdővédelem a legeltetés ellenőrzésére, a vesszőfopás meggátolására és az erdőszélek gyakori bejárására terjed ki, ott hol a szú-rovar pusztításaitól lehet tartani, a szükséges óvintézkedések szintén e hónapban teendők. Vadászat. Az őzbakon és fajdkakason kívül a vadászat csakis a ragadozó állatokra terjed ki.

Az emberi trágya a mezőgazdaságban.

(Folytatás.)

Pista bácsi: Tudom már öcsém, hogy hova lyukadsz ki! Nemde azt kötötted hosszú bölcsességed végére, hogy trágyázzuk bővebben földjeinket? Igen biza! De honnan vegyük a sok trágyát? Könnyű volt akkor, mikor a fertályos gazda pajtájának padlását is 6 ökor verte a szarvával s azonkívül a növendék marha! De most, a hol még tehenet se tud tartani, hogy gyereke szájába fejje a tejet! Ha nincs legelő, nincs marha; ha niucs marha, nincs trágya s el kell pusztulni a mezőgazdaságoknak.

Ez a sorsa a világnak. Így pusztult el a hajdan virágzó Babylonia, Persia, így szegényedett el Görög, Spanyol s más országok. Pedig azok is tudták, hogy a földeket trágyázni kell; nem kell azért a bécsi Hochschule für Bodenculturbajárni. Hadd jöjjön hát a minek jönne kell!.. És buskomor resignációval csapta Pista bácsi az asztalra, a beszéde alatt kialudt ősi tajték pipát, gondolva magában, hogy öcsese nem egy könnyen fogja az elkeseredett vágást kiparirozni; de utóbbi készen találta.

Gyula: Lehet, hogy a régi Persia lakói jól ismerték a trágyázás jelentőségét; de nem érezték azt úgy át, a mint kell

s annál fogva nem is érvényesítették eléggé ebbeli ismereteiket. Így teszünk mi is. Trágyázunk ugyan, de sokkal kevesebbet, mint kellene. Én más népre hivatkozom, mely Persia virágzó korában már ép oly kiterjedett földmiveléssel bírt, mint emez s a helyett, hogy elnéptelenedett volna, a világ legnépesebb birodalmává lett. Ez China, melynek népessége, csak a tulajdonképeni Chinát értve ide, 400 millióra megy s négyszögmérföldenkint 5—6000 (□ kilométerenként mintegy 100), sőt a legtermékenyebb folyamlapályokon 16, sőt 20,000 (□ kilométerenként 300—370) lakott számlál; holott a tulajdonképeni Magyarország (Erdélylyel) egy négyzet mértföldre csak 2680 (egy négyzet kilométerre 49) lélek esik. És mily földmivelési elveknek köszönhetik a czopfosoknak csufolt Chinaiak, hogy a föld e roppant népességet állandóan táplálni képes? Annak, a mi e néhány szóba foglalható: „Add vissza a földnek, a mi az övé! Add vissza a terményeiben elhordott hamualkatrészeket s add vissza a szerves anyagoknak is azon részét, a melyet nem használhatsz, vagy már elhasználtál!” Hogy ez elvet megérthessük, ismernünk kell mindazon utakat, csatornákat, melyeken a föld hamualkatrészei és korhadéka, humusza elszivárog. Eltekintve azon résztől, melyet az eső és hóvíz elvisz, valamint attól is, a mi ennek pótlására a közetmorzsák elmállása által szabaddá lesz, valamint a légkörből a talajba jut; szorítkozzunk csak a földmivelés és marhatenyésztés által eltávolított talajtápanyagokra. Abban a mit a legelő marha megeszik és gyomrában hazavisz, az elhordott szénában és minden takarmányban, len és kenderben, szalmában, gabna- és más magvakban, répában, burgonyában stb. a legelő marha, juh, kecske és sertés esontja, husa, zsirja, bőre és szőrében, az ezekből készült terményekben és hulladékokban stb. s végre az ember és állatok ganéjában találjuk fel azt, a mi a földtől elvétellett s a mit annak, a mennyiben lehet vissza kellene adni. Ez az emberi szükségletekre fordított anyagoknál csak akkor történhetik, midőn azok már el vannak használva s többé emberi szükségletet nem fedezhetnek. Nem is kíván a természet egyebet, csak azt, hogy legalábbb ily alakban adjuk vissza neki a magáét; ha erejét továbbra is igénybe venni akarjuk. Azt teszi is a Chinai, sőt ennél még többet; mert még a víz terményeivel: vízi növényekkel, rothadt halakkal stb. is szaporítja trágyáját azon anyagok visszapótlásának fejében, melyeket a földből a vizek patakokba, folyókba s végre a tengerbe hordanak. Ép úgy tesz a Japán is. E két nemzetet kell e tekintetben mintaképül vennünk, hogy a föld termő erejét megőrizve, megkímélve, létezésünk alapját megsemmisülni ne engedjük. Az említett trágyaszerek közt legelső helyet foglal el az emberi, vagy árnyékszék trágya, mind minőségére, mindazon mennyiségre nézve, melyben az rendelkezésünkre áll. Egy népies találós mese azt kérdi: „Miben van minden jó egyesülve?” s erre a felelet az emberi trágyának legrövidebb kifejezése. Az élczes nép e feleletet persze másképp indokolja, mint mi, a kik a mellett azt hozzuk fel, hogy az említett anyag a legökéletesebb trágya; mert minden, a trágyában megkívánt anyagokat a legszerecsesebb vegyületben bírja, s azokból a legfontosabbakat igen magas fokban. A japánok marhát nem tartanak, mert val-

lásuk a hús, zsir, tej, vaj és más állati tápanyagok élvezetét tiltja s a vonómarhát is az ember pótolja. A népesség arányához képest csekély terjedelmű termő földet igen belterjesen mivelik, úgy, hogy a gabnát is sorokban vetik. Mivel földjük terményeinek felét adó fejében az állannak kell adniok, a földből lehető nagy hasznot igyekeznek huzni, úgy, hogy a gabna elvirágzása után a sorok közé más terményt vetnek s így évenkét aratást nyernek.

Az európai ember elbámul, hogy a japánok mezeje és kertje mily óriási termény mennyiséggel jutalmazza fáradságukat. S ennek korántsem a klíma az oka, mely a miénkkel meglehetősen megegyezik; hanem a szorgalmas művelésen kívül a bő és célszerű trágyázás; mely tekintetben a világon első. S minő trágyaszereket alkalmaznak? Semmi mást, mint az emberi trágyát, melyhez még egyéb, rendelkezésükre álló szerves maradványokat és hamut elegyítenek. A chinaiak és japánok példáját követték Európa nyugoti államai, mindenekelőtt Anglia, Belgium és Holland, Svájc és később Franciaország, legujabban pedig Németország, mely államokban e trágyát részint friss, részint érett állapotban, darabosan vagy vízzel felhígítva, vagy pedig megszáritva és porrá törve, mint ugynevezett poudrette (olv. pudrett) alkalmazzák, mely utóbbi alakban a világ kereskedelem tárgya. —

Pista bácsi többször félbe akarta Gyulát szakítani; de ennek a meggyőződés hevében csak úgy ömlött a szó a szájából és nem hagyta bátyját szóhoz jutni, hanem folytatta:

És mit teszünk mi magyarok, hogy megóvjuk szeretett hazánk földét a sorvadástól, imádott nemzetünket a végelszegenyedés által való megsemmisítéstől? Lamentálunk az idők mostohasága felett és nem sietünk saját megmentésünkre!

Pista bácsi: Már kedves öcsém, inkább ontóm véretem tiszser a hazáért, minthogy budahordó cigányként szennyezzem be kezemet.

Gyula: De mikor küllelenség nem fenyeget, mikor a haza földje nem vért szomjazik, hanem sokkal csekélyebb áldozattal megelégszik: akkor hozzuk meg neki ezt az áldozatot! Adjuk meg a mi az övé! Ezer éve, hogy táplálja itt nemzetünket...

„A székelyt még régibb időtől fogva!” igazítja ki Pista bácsi, ki mellesleg mondvá székely eredetű és 1848-ban honvéd őrmester volt.

Annál iakább folytatá Gyula: Ki tudja, nem Ázsia belsejének elsivárodása volt-e kivándorlásuknak első oka? De hova mennénk most, ha itt elpusztul és égni kezd a pusztá föld a nap hevétől lábaink alatt?...

És mi a föld mélyébe, patakokba, folyókba, a tengerbe hagyjuk folyni azt, a mi földmivelésünket és avval együtt népünket is megmentené. Évenként igy legalább 15 millió frtnyi értékét dobva el magunktól oktalanul, sőt talán ennek többszörösét!

Pista bácsi: Kedves Gyulám, elveszted hiteledet, ha ily nagy számokat penderítsz ki a világba meggondolatlanul! Hisz avval országunk évi deficitjét fedezhetnők!

Gyula: Igen ám! csak helyes csatornába, a földművelés folyamába kellene azt előbb visszavinni, honnan aztán mint arany kerülne ki az év végével! Nem csak úgy meggondolatlanul volt az mondva bátyám. Hisz Anglia mezőgazdái és kertészei saját trágyájuk felhasználása mellett is mintegy 200 millió forintot adnak ki kereskedelmi trágyáért. Könnyen kiszámíthatjuk, hogy a tulajdonképeni Magyarország és Erdély népessége legalább is 50 millió métermázsza emberi trágyát hoz évenként létre, mely métermázsánként 30 krba számítva 15 millió forintot képvisel. De ha e trágyamennyiségnek csak felét vesszük, mint könnyebben nyerhető és felhasználható részt, úgy még mindég évenként 7—8 millió forog szóban, mely reánk nézve teljesen elvesz.

Hát még ha a gabna alkatrészek valódi értéke szerint tesszük a számítást! Dapsy Lászlónak: „A talajkimerülés befolyása az állatok életére“ című munkájában (Pest 1869. 123. lap) ezt olvassuk: ha egy ember ürüléke 5 mázsza gabonának megfelelő anyagokat tartalmazna, úgy évenként Pest csatornáin is körülbelül 1 millió mázsza gabnaneműek alkatrészei folynak a tengerbe; vagyis Stöckhardt szerint az emberi ürülék pénzértéke — az ammoniak, vilsav, káli stb. mostani árát véve alapul — egy ember után évenként 4 ezüst forint lévén, csak Pest tékozlása — a kezelési költségeket nem számítva — 769,000 frt; az egész magyar birodalomé pedig összesen csaknem annyi, a mennyit másfelől a hadügyre veszteget el, t. i. 65 millió forint, azaz annyi értékű buzaalkatrész temettetik el évenként a Cloakák s emésztő gödrök által stb.

Nem érdemeljük-e meg végpusztulásunkat, ha ily esztelen módon vágjuk el a fát magunk alatt? És ezen kívül megmérgezzük emésztő gödreink által a városok és falvak talaját és kutjait; az árnyékszék-csatornáknak a patakokba vagy folyókba való vezetése által megfertőztetjük ezek vizét és így folytonos járványoknak vagyunk okozói.

Pista bácsi: Hát aztán a mezőre kihordva nem fertőztetjük meg a levegőt és a mező talaját?

Gyula: Épenséggel nem, mert a nap és növényzet a legjobb fertőtlenítők; ellenben a földnek nedves mélye, mocsáros helyek és az álló vizek legveszedelmesebb fészkei a miazmáknak, kivált ha emberi ürülékekkel vannak előbbieket beszennyezve.

B. Az árnyékszék trágya mellőzésének okai s ezek tárgyi alaptalansága.

Pista bácsi: Hát te csakugyan az árnyékszék trágyát tartod hanyatló merőgazdaságunk megmentőjének?

Gyula: Ez mindenesetre nélkülözhetetlen, habár nem egyedüli eszköze is mezői és kerti gazdaságunk felvirágzásának.

Pista bácsi: Én először is kételyemet fejezem ki az ígért nagy siker ellen. X. város árnyékszékeit tisztító cigányokat ugyanis felszólította Ujsághy barátom, hogy hordják a trágyát földjeire s mi történt? Egy földjén minden kiégett, másikon megdőlt a gabnája, a harmadik pedig úgy eldudvásodott, hogy sokkal több volt benne a burján, mint a gabnaszál.

Gyula: Nagyon természetes, mert felette sok volt a trágya! Hisz mindezen bajok előállnak más trágya tulságos és helytelen alkalmazásánál is. Az alkalmazásnak sokkal kisebb mértékben és higitott állapotban kellett volna történnie! Hogy a bő trágyázás marha, ló- és disznó trágyával ép úgy kiégeti a művelés alá vett növények gyökerét; mint az emberi trágya; ezt mezőgazdának bővebben bizonyítani ép úgy nem szükséges, mint azt, hogy az igen kövér talajban, kivált esős időjárás alkalmával, megdőlt a gabna! Az előbb felhozott érv csak az árnyékszék trágya ereje mellett szól, mely helyesen felhasználva nem átokká, hanem áldássá válik. Hogy az angolok, kik azt vízzel feleresztve alkalmazzák, mily eredményeket érnek el, azt megláthatja bátyám uram a következő táblázatból. *)

1 hectar ad	metermázsát	hectolitert.
Mangold répát	1218	—
Turnipszet	730	—
Czukorrépat	608	—
Burgonyát	244	—
Murkot	487	—
Hagymát	341	—
Olasz perjét fű alakban	1218	—
„ „ széna alakban	175	—
Közönséges réti fűvet	272	—
Ugyanazt széna alakban	58	—
Árpát		66

Igy trágyázott talajban egy kinőtt mangold répa nyom körülbelül 10 kilogrammot; a közönséges fű ad 2 vágást, az olasz perjét, mely a kövér talajt sokkal jobban kihasználja, lehet négyszer, sőt 5—5-szor kaszálni.

Ha fennebbi adatokat össze hasonlítjuk a mi művelési módunk által elérhető legkedvezőbb eredménnyel, meg kell győződnünk a czélszerűen alkalmazott emberi trágya rendkívüli hatásáról; mert nálunk most ad hektáronként:

a czukorrépa	legfejlebb	300	} mmázsát	
a burgonya				200
a murok				400
a réti széna				60

az árpa 25 hectolitert.

(Folytatása kov.)

Gyümölcs termelésünk érdekében.

(Vége)

Ezen eljárás szükségességét és egy ilyen testület szervezését Európa minden műveltebb állama elismerte már, azonban a nem épen megfelelőleg választott eszközök, illetőleg szervezet folytán, e tekintetben egyetlen egy sem dicsekedhetik oly eredményekkel, mint Észak-Amerika egyesült államai, hol Wilder tábornok, mint az ottani gyümölcsészeti egyesület elnöke a nem régiben meg tartott philadelphiai világtárlat alkalmából azt hirdethette, hogy Észak-Amerika gyümölcsészete ugyszólván a semmiből, 20 év alatt oda fejlődött. miszerint most gyümölcs termése a gabona termés értékének felét megközelíti,

*) Ha a métermázsákat 1,027-el szorozzuk, megkapjuk a bécsi mázsákat holdanként; ép úgy ha a hectolitereket 0,92-vel, kapunk pozsonyi mérőket kat. holdanként.

hogy magában Észak-Amerikában ezen idő alatt a gyümölcs fogyasztás megtízszereződött, mégis évenként 200 millió forintnál nagyobb értékű gyümölcsöt visznek ki Európába és más világ-részekbe; szakközlönyei pedig szélitiben hirdetik, hogy majd ha egyszer megjön az a kor, midőn a gabna termelés lejárta magát, akkor Észak-Amerika legfőbb kincsét a gyümölcs termés képezendi; de saját szemünkkel is meggyőződhetünk ezen sikerről; mert hisz évről-évre nagyobb concurrentiát képez az amerikai gyümölcs az európai piacokon úgy, hogy attól gyümölcskereskedésüket nemcsak a Németek, hanem maguk a Franciaok is kezdik féltetni, még pedig komolyan. Igaz, hogy ezen kedvező eredmény elérésében igen nagy része van az amerikai nép élelmességének és vállalkozásra kész hajlamának, de másrészt az sem szenved kétséget, hogy Európában mindenütt leginkább csak ezen kérdésnek ugynevezett szakmabeli oldalára szorítottak és a gyümölcsstermés értékesítési és üzleti oldalával kevesebbet vagy éppen semmit sem foglalkoztak, de magát a szakkérdésekben elért eredmények terjesztését is leginkább a véletlen szerencsére vagy legjobb esetben a szaklapokra bízták s ennek folytán az európai egyletek határozatai is csak igen lassan és csak egyes vidékeken érték el az óhajtott sikert; az alatt Észak-Amerikában mind a szakkérdések helyes megoldását, mind a gyümölcsértékesítés akadályainak eltávolítását és az ügy üzleti oldalát is az egylet hatáskörébe bele vonván, egyuttal arról is gondoskodtak, hogy a helyeseknek talált elvek és nézetek tevékeny, tekintélyes és ügybuzgó férfiak által az állam minden egyes vidékén a helyszínen terjesztessenek, mi által aránylag rövid idő alatt oly eredményeket értek el, melyek páratlanul állanak a világon. Miből eléggé világosan kiderül, hogy a fentebb elősorolt eredmény kivívásában igen nagy része van az egylet szervezésének is, ugyanazért azt egy kissé részletezni annál inkább bátor lesznek, mint ezen szervezet hazai viszonyaink közé annyira bele illik, mintaa csak kiválólag azok számára lett volna kigondolva.

Ugyanis most már egyetlen szakkérdés sem kételkedik azon, hogy a gyümölcsstermés jövedelmezőségének első és leglényegesebb feltételét a tenyésztendő fajoknak az égalji és talaj viszonyokhoz alkalmazott helyes megválasztása képezi; de mivel ezen megválasztás nehéz és azt leginkább csak ezen kérdéssel szakszerűen foglalkozó férfiak tehetik meg legjobban, azért Észak-Amerikában a gyümölcsstermés egylet első alosztályát a szakkérdés szakosztálya képezi; mely érintkezésbe tévén magát az ország különböző vidékein lakó gyümölcsstermelőkkel és szükség esetén kellő kísérleteket is tétetvén; kölcsönös egyetértés alapján megnevezni és megállapítani iparkodik azon fajokat, melyek minden egyes vidék viszonyai közé legjobban beillenek és mint ilyenek ott legtöbb és legbiztosabb jövedelmet ígérnek. Ugyanezen alosztály állapítja meg a fajok helyes elnevezését, valamint azon fajok neveit is, melyek tenyésztésre nem érdemesek.

Az sem szenved kétséget, hogy a gyümölcs értékesítése, elárúsítása, elszállítása egészen más ismereteket, másféle ügyességet és jártasságot kíván, mint a gyümölcsfajok megha-

tározása vagy előállítás; de az is bizonyos, hogy a gyümölcsstermés nem minden évben, nem minden vidéken egyenlően kedvező, ugyanazért nagyon sok függ attól, hogy a vevő tisztában lehessen azzal, melyik évben hol és mennyi gyümölcsstermésre számíthat, mely okból Észak-Amerikában egy külön, még pedig sok tagból álló albizottságot szerveztek oly célból, hogy az a gyümölcsstermés értékesítésének üzleti oldalával foglalkozván, a szükséges statisztikai adatok beszerzéséről gondoskodják, úgy a vevőnek; mint az eladónak kellő felvilágosításokkal szolgáljon, az elárúsítást könnyítő eszközök életbeléptetését, az akadályoknak pedig eltávolítását javaslatba hozza, mely célból az ország minden vidékén ügybuzgó tevékeny tagokkal rendelkezik.

De bármily fontosak és szükségesek a megelőzőt két osztály teendői, nagyon lényeges még egy oly harmadik osztály szervezése is, mely az egész egylet elnökének és vezetőjének igazgatása alatt, mindazon javaslatokat, melyeket a két megelőzőt alosztály jónak látott és a közgyűlés elfogadott, érvényesíteni és életbeléptetni iparkodik és e célból az ország különböző vidékein a vidék legügybuzgóbb, legtevékenyebb férfiából alelnököket választ, azokkal vidéki egyleteket szervez, ott a központ határozatainak, javaslatainak érvényt, elismerést szerezni iparkodik; a termelők felvilágosítására kiállításokkal, ha lehet mintakertekkel és más megfelelő eszközökkel hat az előforduló akadályok és szükségletekről tudomást szerez és azokon a körülményekhez képest segíteni iparkodik. Mindezen három bizottság működéséről, határozatairól, a végrehajtó bizottság elnökének jelentést tesz, ki a bővebb megbeszélést igénylő tárgyakat, a közgyűlés elé terjeszti, az elfogadott határozatok végrehajtásáról gondoskodik, azok értelmében az egyletet képviseli és az albizottságokat tevékenységükben ellenőrzi, szóval az egész egylet lelkét képezi.

Hogy ily szervezet mellett sokat vagy legalább jelentékenyen többet lehetne gyümölcsstermésünkön lendíteni, mint az Európában divó szervezetek mellett, ez úgy hiszem kézzel fogható és itt még annyit vagyok bátor megjegyezni, hogy miután hazánkban az idén mindenütt igen nagy gyümölcsstermés igérik igen időszzerű volna, ha a t. szakosztály az országos gazdasági egylet igazgató választmányánál indítványba hozná, hogy folyó év október havában Budapesten szerveztesse egy nagyobbstermésű gyümölcs-kiállítás, odáig készítették elő a t. szakosztály átalakításának szervezése, a kiállítás alkalmával pedig, szerveztesse úgy, a mint azt hazai érdekeink, viszonyaink és erőink magukkal hoznák. —

Ezen indítvány egyhangulag elfogadtatván, egy 5 tagból álló bizottság neveztetett ki, oly megbizással, hogy az a kivitel módjait közelebb megbeszélvén, megállapodásairól a szakosztálynak jelentést tegyen.

Villási Pál.

Még egy szó a monostori árpáról.

Az „Erdélyi Gazda“ 16-ik számában közzölt állításom a monostori angol árpa méréséről Vörös igazgató ur nyilatkozata

szerint téves. A dolog így történt: mérlegem nem lévén itt, a Monostorról nyert mustra Flórián testvér urak kereskedésében lett megmérve és ott 1 liter 670 grammot, $1\frac{1}{2}$ liter pedig 1000 grammot nyomott; ennek alapján tettem a magam megjegyzéseit. Azóta behozattam mérlegemet és személyesen győződtem meg róla, hogy a kérdéses árpa azon $71\frac{1}{2}$ kilót mutat, tehát csak fél kiló különbség van, a mit constatálni sietek.

Hogy a kolos-monostori m. kir. gazd. tanintézet már tíz év óta jó magvakat termel, az lehetséges; de hogy erről országgrészünkben édes keveset tudnak és talán éppen azért annak igen kevés hasznát is veszik — az bizonyos! Mert nézetem szerint nem elég valami jót termelni s előállítani, hanem azt ismételtelen és következetesen köztudomásra is kell hozni.

Paget János.

EGYVELEG.

— Monostori juhvásár május 1. Ezen országos juhvásár egyike volt a leggyengébbeknek. A szakadó eső gátolta a forgalmat. Összesen megfordult a vásáron mintegy 4000 drb. juh. Vevők sokan voltak s az árak azért is, valamint a mételykór által a juhlétszámban okozott általános csökkenés miatt eddig nem hallott magasak. Nehány év előtt egy pár bárányos anyajuh 12—13 frt volt, jelenleg 17, 18, 19, sőt 20 frt is volt ugyanaz. Berbécesek darabonként 8 frt 50 kr. Kolozsváron át hajtattott összesen 3241 drb.

V. S.

— Uj vinczellér-képző intézet. A földművelés-, ipar- és kereskedelmi miniszter kilátásba helyezte, hogy Tasnádon a kellő érdeklődés nyilvánulása esetén az állam segítségével hajlandó lesz egy vinczellér-képezdét felállítani. Szilágymegye közönsége, tekintettel arra, hogy egy vinczellér-képezdének felállítása éppen Tasnádon, egy kiválóan fontos bortermelő vidék központján s a borkereskedés által is látogatott borvásár helyén nemcsak kívánatos, de elodázhatlanul szükséges, feliratot intézett a miniszterhez, hogy az említett vinczellér-képezde felállítását elrendelni méltóztatásuk, e célzetre örömmel ajánlván fel a megyének Tasnádon létező telkét s kilátásba helyezvén a képezde részére szükséges 4 holdnyi szőlőterület előállításában való segédkezését. —

— Az Assicurazioni Generali utolsó választmányi ülésében az 1880-iki zárszámlák lettek előterjesztve és az igazgatóságnak ezekre vonatkozó javaslatai fogadtattak el. Az 1880-iki mérleg a folyó kockázatok készpénz tartalékának 506—581 frttal való szaporodását jelzi, úgy, hogy az most 17.264,986 frtra rug. A nyercemény és más rendelkezés alatti tartalékok 3.329,748 frtot tesznek ki; ezek 1.248,211 frttal emelkedtek. A lefolyt év eredménye, mely igen kielégítő volt, megengedi, a biztosítás minden ágában összesen kifizetett 8.004,562 frt károk levonása után, hogy minden részvényre aranyban 180 frtos osztalék jusson. Továbbá a választmány a részvényesek közgyűlésének egybehívását április hó 23-kára határozta és a trónörökös egybekelési ünnepélye alkalmából, a társaság által az önkéntes tűzoltók javára 1879-ben letett

10,000 frtot „Ferencz József császár és Erzsébet császárné“ alapítványához továbbá 5000 frt ajálott fel papírijaradékból; végre ugyancsak az „Assicurazioni Generali“ a magyar hírlapírók nyugdíj egyletéhez 2000 frt adománnyal járult.

Vidéki gazdasági tudósítások.

Dicső-Szent-Márton, 1881. április 25-én.

A tavasz beálltával gazdáink, a legnagyobb erővel, hozzá fogtak a munkához. Zab, árpa, tavaszi rozs és buza márczius közepéig mind elvetetett s ma már jó termést mutatva, örömmel várjuk az aratást. A tengeri vetés javában foly. Szőlőben karózás és hajtás szintén a befejezéshez közeledik. Ez évben a cserebogarak gyümölcs és szőlőtermésünket nagyban fenyegetik, minek pusztítását gazdáink igen jól tennék, ha a legnagyobb erővel folytatnák. Gyümölcsfákról korán reggel (napfeljötté előtt) könnyen lerázható, a nélkül, hogy a fa virágai velök együtt lehullana; sőt ha a lerázáskor egy kevés virág kárba is menne, minden esetre előnyösebb, mintha a veszedelmes ellenségek: cserebogár és hernyó a gyümölcs-virágokat teljesen felemésztenék. A szőlőfákról pedig kis gyerekekkel ugyszólván játszva leszedhető a cserebogár, mit haza szállítva baromfiainknak kitűnő és kedves táplálékot szolgáltatnak. Kerti munkákat gazdasszonyaink kitaró erővel dolgozzák. Évenként tartatni szokott juh vásárokon kereset kínálata nagy volt, anyajuh darabja 9—10 frt, meddőjuh-é 5—7 frt, kos-é 10—15 frton fizettetett. E hó. 23-án roppant zivatarral nagy jégesőnk volt; felhívom a gazdaközönséget, hogy terményeiket az elemi csapások ellen biztosítani el ne mulasszák.

Székely János.

Szentmihály (Udvarhely), 1881. április 26-án.

Telünk végre valahára elmúlt és vidékünk is tavaszi színt kezdett öltetni. A sok hóolvadás s márcziusi és áprilisi esők vízadásokat idéztek elő, melyek a lapályosabb helyeken nem kevés kárt tettek. Tavaszi szántásunk, a kellemetlen időjárás miatt, csak most kezdődhetett meg s a föld tippantsága miatt nehéz. Őszi vetéseink szépek. Nagyobb barmaink még mind istállózatnak, de az apróbbak is még kevés ételmet kapnak a mezőn, különben egészségesek s áruk közepes; csak a tehénfélének van nagyobb kelendősége. Gazdasági állataink mindenikénél a szaporodás kedvező. Ezen és a közel vidéken a takarmány szokatlanul elfogyott, szűk és nagyon keresett, különösen a szalmaféle, minek oka a múlt évi gyér termés. Gabonáink kelendősége csekély. Gyümölcsfáink rügyezése jó termést jósol. Időjárásunk jelenleg kedvező.

Török Sámuel.

Baróth, 1881. április hó 28-án.

A tél rendes következetességgel folyt le. Az állatok jól teleltek s bővön voltak takarmányozva. Tavaszunk igen lassan nyilvánult a természetben, csak április hó közepéfelé lehetett a szántás-vetés munkáját megkezdeni. Azután is nagyon változékony hideg, szeles s az őszi fejlődése lassan-lassan megy. Egyébiránt a vetés jelentékeny része bevégeztetett, kevés törökbuzafelek kivételével. Az őszi közepesek. A fűfelék gyengén nőnek s kevés harapni valót adnak még a nagyobb állatoknak. Gyümölcsre kevés a kilátás, mert a fagy előlegezte dézmáját. A méheknek kedvezőtlen idejük jár. A gabna ára annyira alacsony, hogy a mivelési költséget is alig fedezi. Állati járvány nem fordult elő. Örömdotes haladás az, hogy az egyes községek nagy figyelemmel választják és szerzik be a tenyészhibákat.

Nagy Imre.

Üzleti heti szemle.

(A „Pesther Lloyd“ nyomán.)

Gabona és gyapjupiacz Budapest, 1881. április 23-tól április 30-áig.

Buza szilárd hangulat, forgalom 70,000 metermázsa, ár 12 frt 95 kr.

Rozs közepes üzlet, forgalom 3000 metermázsa, ár 10 frt 55 kr.

Árpa gyenge üzlet, forgalom — metermázsa, ár: takarmányárpa 7 frt, seres árpa 8,50 frt.

Zab jó üzlet, forgalom 4000 metermázsa, ár 6 frt 70 frt.

Törökbuza közepes, forgalom 5000 metermázsa, ár 5,80 frt.

Gyapju. Gyárilag mosott gyapju a múlt héten mintegy 4500 kilogramm, kilogrammonként 2 frt 10 kr—3 frt 40 kr értelt el külföldre.

Gabona-árak:

minimum és maximum: Budapest ápril 29. | Bécs ápril 30.

Buza	12.05—13.70 frt	11.05—14.15 frt
Rozs	10.40—10.70 frt	10.95—11.90 frt
Árpa, takarmány	6.70—7.00 frt	6.70—7.90 frt
Árpa, szeszfőzésre	7.55—8.35 frt	7.55—8.35 frt
Árpa, seres	8.65—9.75 frt	8.65—9.75 frt
Zab	6.35—6.65 frt	6.00—7.15 frt
Törökbuza	5.80—5.90 frt	6.50—6.30 frt

Budapesti marhavásár április 28-ikán. Őszes felhajtás 1408 drb. nagy és 1407 drb. apró marha. Ebből eladatott 21 drb. bika, 807 db. ökör, 451 db. vágó tehén, 113 db. fejős tehén, 10 db. bival, 749 darab borju, 658 darab bárány. Árak: bika darabonként 66—115 frt, ökör páronként 174—345 frt, vágó tehén páronként 146—272 frt, fejős tehén darabonként 80—187 frt, bival páronként 160—201 frt, borju darabonként 9—27 frt, bárány páronként 4.50—6.80 frt. Húsárak 100 kilonként: ökörhús 50—53 frt, tehénhús 47—50 frt, borjuhús 54—80 frt, bivalhús 41—43 frt.

Bécsi marhavásár április 25-ikén. Összes felhajtás 3446 drb és pedig 1693 drb. magyar, 1067 drb. lengyel 686 drb. német fajta, melyből 3336 drb. ökör, 62 drb. tehén, 46 drb. bika és 2 drb. bival. Árak 100 kilonként: magyar hizó 48—60 1/2 frt, lengyel 46—55 frt, német 50—60 frt, tehén 48—52 frt, bika 48—51 frt, bival — — frt. Lában darabonként 103—215 frtot fizettek.

Kőbányai sertésvásár április 29-én. (Az első magyar sertéshizláló és kölcsönelőező részvénytársaság jelentése.) Habár a szükséglet e héten nem volt csekélyebb, azért e héten mégis lanyhább hangulat uralkodott, mi által az árak kilogrammonként 1—1 1/2 kr. nyomottak.

Jegyzett árak: magyar válogatott áru 220—260 klgr. nehéz 58—58 1/2 kr., 180—220 klgr. 57—57 1/2 kr., öreg 100 klgr. tuli 54—55 kr., vidéki sertés 52—54 kr., egész könnyű 53—56 kr., szirmiai és bánáti 54—56 kr. Transitó-

ban: szerbiai 50—53 1/2 kr., román 51 1/2—55 1/2 kr., tüskés 50—51 1/2 kr., tiszta klgrkint.

Debreczeni sertésvásár ápril 23-án. Tartani való sertés mintegy 20,000 drb. volt felhajtva, melyek élénk vételkedv mellett, nagyjából magas árakon keltek el, eleven klgrm 54—60 krba került, sőt néhány csapat magasabban kelt el.

Takarmány árak: tengeri bánáti 5.90 frt, román 6.05, frt, árpa 7.00 frt. Helybeli állomány: április 22-én maradt: 78,882 darab; hozzá hajtattott: alvidékről kövér 5309 drb., sovány 604 drb., Szerbiából 2017 drb., Romániából 664 drb., magyar államvasutal „sovány“ 2029 drb., együtt 10,623 drb., összesen 89,505 drb. Elhajtattott: felvidékre 222 drb., Bécsbe (m. h. 360 drb.) 2895 drb., Csehországba 894 drb., Bodenbachon át 1937 drb., Ruttkán át 1170 drb., Délnémethouba 282 drb. Budapesti fogyasztás 1888 drb., Kültelki fogyasztás 80 drb., együtt 9368 drb., marad állomány 80,137 drb. A részvény szállásokban 17,624 drb. van elhelyezve.

Az egészségrendőri és transito szállásokban maradt ápril 22-éről 11,433 drb., hozzá jött: szerbiai 2017 drb., romániai 664 drb., együtt 2681 drb., összesen 14,114 drb., elhajtattott 3494 drb., marad állomány 10,620 drb. és pedig 4489 drb. szerbiai és 6131 drb. romániai. Az egészségi vizsgálatnál eddig 1465 drb. a fogyasztás alól kivonatott és technikai czélokra feldolgoztatott.

Disznózsir közepes forgalom, kész áru hordóval együtt 72—73 frt és május havi kötésben hordó nélkül 74—75 frt.

Szalonna emelkedő iránnyal, vidéki szalonna 62 1/2—63 1/2 frt, városi áru 67 1/2—68 1/2 frt, füstölt szalonna 72—73 frt.

Bécsi sertésvásár április 26-án. Összes felhajtás 3556 drb. és pedig 952 drb. nehéz, 1285 drb. középnehéz és 1319 drb. süldő; melyből 1992 drb. magyar, 1319 drb. orosz-lengyel, 150 drb. szerb és 95 drb. oiah fajta. Árak 100 kilonként: nehéz 51—58 frt, középnehéz 45—50 frt, süldő 36—45 frt, szalonna és zsir 68—69 frt.

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.**Hirdetések.****E L A D Ó**

vidéken: ház, udvar, kert, törökbuza kas, istálló, laczi konyha, major, (házhely) és 20 darab első osztályu föld.

A tulajdonos címét a szerkesztőségénél lehet megtudni.

(13.)

(3-3.)

(13.)

H I R D E T É S.

(2-3.)

A „Magyar-francia biztosító részvény-társaság“ alóli vezérigénységének van szerencséje a n. é. közönséget az idei közelgő jégbiztosítási idény alkalmából azon különös figyelemre méltó megjegyzéssel értesíteni, hogy az általa képviselt „Magyar-francia biztosító részvény-társaság“ a mezei termények jégbár elleni biztosítását a n. é. közönség érdekeinek kellő méltánylásával, eddig még egyetlen hason intézet részéről sem nyújtott tetemes előnyökkel hajlandó eszközölni.

Ugyanis rendes díjaiból a takarmánynövények, kukoricza, buza, rozs, árpa, zab, hüvelyes vetemények, cukkorrépa, burgonya, repce, talárka, köles, lóheremag, répamag, mindenféle magvak, zöldség, fonó-növények, mák s minden más kereskedelmi növények biztosításánál **50 százalékot** vagyis azok felét, míg a dohány, komló és szőlő biztosításánál **20 százalékot** azaz rendes díjai 5-ét a biztosító félnek elengedi, tehát azon kedvezményben részesíti, hogy míg a n. é. biztosító közönség eddigelé csak a teljes díjak megfizetésével volt képes terményeit biztosítani, ezen célját a Magyar-francia biztosító részvény-társaságnál eddigi költségeinek 50 százaléka, illetve 20 százaléka megtakarításával is elérheti. Társaságunk e mellett a tüzbiztosítási ágazatban is jelentékeny kedvezményeket ad és pedig:

Az épületek biztosításánál

- a) a legolcsóbb díjtételek alkalmazása mellett uradalmak, egyházak, testületek és erkölcsi személyek részére 10% díjelengedést;
b) több éves biztosításoknál, évenkénti díjfizetés mellett, a hatodik év ingyen kedvezményül;
c) ha a díj egyszerre előre fizetetik, már az ötödik évi biztosítás ingyen adatik.

Társaságunk igen tetemes alaptőkénél kívül különösen solid kezelési elvei által kíván a n. é. közönségnek mindjárt működése kezdetén kezességet nyújtani arra nézve, hogy előforduló kárait a leggyorsabban és méltányosabban leendő képes rendeztetni és kifizettetni.

Felhívjuk végül a biztosító közönséget, hogy biztosítási eszközlése végett egyenesen hozzánk, vagy pedig vidéki ügynőinkhez fordulni sziveskedjék — s megemlítjük, hogy bárminemű biztosítási ügyben írás-, vagy szóbeli felvilágosítással a legnagyobb készséggel szolgál.

A „Magyar-francia biztosító részvény-társaság“ kolozsvári vezérigénysége.

K. Blasini Domokos. Iroda: bel-magyarutca 9. szám.

P i a c z i á r a k.

A h e t i v á s á r		Egy hectoliter vagy metermázsa*						100 kilo		1 köbméter	1 kilo
h e l y e	n a p j a	tiszta buza	elegy buza	rozs	árpa	zab	törökbuza	széna	szalma	tüzifa	marhahú
á r a k r a j o z á r o k b a n											
Beszterozo	april 26	800	600	—	—	250	350	370	140	320	36
Brassó	april 22	840	570	550	370	200	330	300	—	240	44
Osik-Szereda	april 27	800	—	525	360	300	450	220	80	200	36
Déa	april 27	1360	1100	900	440	480	540	640	286	500	40
Déva	april 23	1140	870	800	—	280	530	320	160	230	44
Erzsébetváros	april 30	750	650	550	—	135	325	300	160	300	40
Fogarás	april 22	933	—	690	—	200	459	280	100	280	42
K.-Fehérvár	april 23	1170	980	910	—	660	441	260	—	240	46
Gy.-Sz.-Miklós	april 23	1000	—	580	550	275	500	330	100	160	40
Kolozsvár	april 28	820	—	620	—	260	350	240	250	350	46
M.-Vásárhely	april 28	1050	920	900	650	250	450	300	180	450	40
Nagy-Enyed	april 28	1050	840	690	—	130	330	360	200	260	44
N.-Szeben	april 29	760	610	560	480	230	340	180	100	350	44-48
Segesvár	april 28	750	550	530	350	250	340	200	110	180	40
S.-Sz.-György	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sz.-Régen	april 28	790	650	587½	—	275	340	330	230	230	36
Sz.-udvarhely	april 26	800	650	550	—	225	400	260	60	220	40

*) A csillaggal jelelt árak metermázására értendők.

Mellékletek

100 darabonként 1 forint 40 krjával számíttatnak.

A hirdetés szövegét a t. megrendelők minden külön díj nélkül tetés szerint akárhányszor változtathatják.

Az „Erdélyi gazda“ hirdetési díjszabályzata.

A kívánt tér megnevezése	1 1-3 1-6 1-12 1-18 1-24 1-30 1-36 1-42 1-52										
	széri hirdetésnél										
	fizetendő forint										
1/16 v. egész oldal	7	20	35	65	95	120	140	160	180	210	
1/16 v. fél „	4	10	18	33	48	60	70	80	90	105	
1/16 v. negyed „	3	6	9	17	24	30	35	40	45	53	
1/16 v. nyolczad oldal	2	3	5	9	12	15	18	20	23	27	
1/16 v. tizenhatod „	1	2	3	5	6	8	9	10	12	14	

Ezenkívül 30 kr. bélyegdíj annyiszor, a hányszor a hirdetés megjelenik.

Egyletünk t. tagjai és

lapunk t. előfizetői

25% vagyis egy negyed rész engedményben részesülnek ha hirdetésük behirdetésekor tagsági vagy előfizetői minőségükre hivatkoznak.